

ХХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Факультет	Дизайну та архітектури	Рівень освіти	вищої перший (бакалавр)
Кафедра	Дизайн середовища	Рік навчання	1
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Вид дисципліни	Обов'язкова
Спеціальність	B2 Дизайн	Семестри	2

ОСНОВИ ЕРГОНОМІКИ ТА ПРОЄКТУВАННЯ ІНТЕР'ЄРІВ І МЕБЛІВ

**ОПП Дизайн середовища
2026-2027н.р.**

Викладач	Шарлай Олена Василівна, канд.арх., ст..викл. кафедри дизайну середовища
E-mail	helene.sharlay@gmail.com
Заняття	За розкладом,
Адреса	к. 202, 203, поверх 2, корпус 2, вул. Мистецтв 8
Телефон	(057) 706-02-46 (кафедра «ДС»)

КОМУНІКАЦІЯ З ВИКЛАДАЧЕМ

Заняття відбуваються за розкладом. В разі введення дистанційної або змішаної форми навчання заняття проходять в режимі он-лайн конференції з використанням платформи Google meet.

Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи (тільки у робочі дні до 18-00).

Умови листування:

- 1) в *темі* листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни;
- 2) в полі тексту листа позначити ПІБ студента, який звертається (анонімні листи не розглядаються);
- 3) файли підписувати таким чином: *прізвище_завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — jpeg, pdf.*

Окрім роздруків для аудиторних занять, роботи для рубіжного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Обговорення проблем, пов'язаних із дисципліною, у коридорах академії не припустимі. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовою для вивчення дисципліни «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів і меблів» є певний обсяг знань з історії, теорії і методики дизайну та архітектури, історії мистецтв тощо. Обов'язковим є достатній рівень знань та компетенцій з основ композиції і формотворення, а також наявність практичних навичок у галузі курсового або реального дизайн-проектування середовища (ландшафту). Здобувач отримує повну підтримку при опрацюванні матеріалу обов'язкової дисципліни та підготовки її практичної/методичної

стратегії. Здобувач може для ознайомлення запропонувати теми для опрацювання матеріалу, пов'язаного з загальною тематикою курсу.

НАВЧАЛЬНІ МАТЕРІАЛИ

Базою навчального тезаурусу дисципліни «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів і меблів» є методичні рекомендації до виконання графічних завдань.

Шарлай О.В. Методичні рекомендації до рекомендації до виконання графічних робіт №1, № 2 до курсу «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів та меблів» Х: ХДАДМ, 2023 24с.

Шарлай О.В. Методичні рекомендації до рекомендації до виконання графічних робіт №3, № 4 до курсу «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів та меблів» Х: ХДАДМ, 2023. 26с

Лекційний матеріал ілюструється відповідними зразками на екрані у цифровому форматі. Здобувачам надається перелік рекомендованої для опрацювання основної та додаткової літератури (монографії, книги, навчальні посібники, періодичні видання) і джерел Інтернету (див. Список рекомендованої літератури). Дисципліна викладається українською мовою із застосування інших мов (англійської) передбачено для більш повного тлумачення певних дефініцій, спеціальних термінів та першоджерел.

ПОСИЛАННЯ НА МАТЕРІАЛИ

Додаткові навчально-інформаційні матеріали, у тому числі актуальні проектні розробки з дизайну та архітектури, дані про авторів, дизайнерські школи, творчі групи і т. ін. можна переглянути у мережі Інтернет. Відповідні посилання на потрібний сайт (Link – код в HTML або PHP документі) надаються викладачем під час занять, або за проханням здобувача після закінчення лекції, а також в процесі електронного листування.

Свої додаткові навчальні матеріали, пошукові ескізи тощо, можна запропонувати переглянути за електронною адресою.

НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ

Обов'язковою умовою для здобувача під час викладання матеріалу є ведення конспекту бесід (у зошиті чи в електронному вигляді). Здобувач повинен мати блокнот для конспекту, ручку. Комп'ютерна техніка (ноутбук, планшет тощо) з можливістю виходу до мережі Інтернет; папір для ескізів, олівець, акварельні фарби. Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Pointnet.

МЕТА Й ЗАВДАННЯ КУРСУ

Метою дисципліни «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів і меблів» є формування у здобувача практичних навичок володіння отриманими знаннями з питань проектування інтер'єрів, функціональних та стилістичних особливостей сучасних інтер'єрів та їх обладнання з метою подальшого самостійного вирішення відповідних завдань і створення у здобувачів, стійких понять щодо пріоритету людського фактору під час проектування і облаштування штучного середовища, предметів, меблів, робочих місць, засобів діяльності, спорту, відпочинку людини тощо.

Задачі дисципліни:

- сформувати у здобувачів стійку мотивацію до вивчення дисципліни та потребу в систематизованих знаннях в цій галузі;
- сформувати практичні вміння й навички, використовуючи отримані знання орієнтуватись в сучасних тенденціях в дизайні для пошуку образного рішення;

- навчити використовувати комплекс знань і умінь під час проектування інтер'єру житла.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен

знати: . комплекс нормативних вимог до проектування житлового інтер'єру, які необхідні для професійної діяльності.

вміти: вирішувати практичні задачі при проектуванні житлового середовища.

ОПИС І СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

Основна спрямованість дисципліни передбачає надання здобувачам необхідних навичок у вирішенні практичних задач при проектуванні житлового середовища. Контент дисципліни вміщує ряд важливих питань: методологію поетапного виконання необхідних учбових завдань; формування творчого мислення в процесі створення дизайну інтер'єру дитячої кімнати; основи теоретичних знань, що є достатніми для формування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі творчої діяльності, оволодіння графічною майстерністю при створенні проєктної пропозиції. Курс направлений на засвоєння методологічних основ ергономіки, і значна його частина також присвячена аналізу антропологічних характеристик

Дисципліна вивчається протягом другого семестру 1-го курсу (5 кредитів ECTS, 150 навчальних годин, в тому числі 10 лекційних, 65 практичних і 75 самостійних. Всього курс з «Основ ергономіки та проектування інтер'єрів і меблів» має 2 змістовні модулі та 8 тем.

Весняний семестр: 150 годин: 75 — аудиторні заняття, 75 — самостійні.

ФОРМАТ ДИСЦИПЛІНИ

Теми і зміст матеріалу розкриваються у процесі проведення вступних бесід. Практичні заняття здійснюються у вигляді виконання проєктних завдань. Самостійна робота здобувачів спрямована на закріплення отриманих знань. Зміст самостійної роботи включає пошук і аналіз додаткової інформації, підготовку вправ до екзаменаційного перегляду, а також (за бажанням) написання статей, тез доповідей, рефератів за темами дисципліни. Додаткових завдань для самостійної роботи не передбачено.

РОЗПОДІЛ ТА ЗМІСТ МАТЕРІАЛУ

№ п/п	Назва розділів, тем занять	Кількість годин Лекційні/ практичні/ самостійні	Анонс матеріалу
1	2	3	4
Змістовний модуль 1. <u>Загальні питання проектування інтер'єрів</u>			
1	Тема 1. «Види архітектурних креслень».	4/4/4	Окреслюються задачі курсу, структура і форма викладення навчального матеріалу. Пояснюються ортогональні проєкції; Розміри; Порядок графічних засобів виконання креслення планів.
2	Тема 2. Графічна робота №1 «ОСНОВИ	8/12	Розгляд необхідних гарнітурів та вивчення видів ліній, підписного шрифту, поняття масштабу. Використання базової та допоміжної літератури.

	архітектурних креслень».		
3	Тема 3. Графічна робота №2 «Обміри житлової кімнати та обладнання» (план підлоги, експлікація до нього, план стелі, розгортки стін)	6/8	Виконання обмірів житлового інтер'єру та меблів в масштабі з показом розмірів є
4	Тема 4. Графічна робота № 3, «Креслення плану котеджу». (План підлоги з розташуванням меблів і обладнання, фіксація розмірів і експлікація)	8/12	Виконання креслень плану приміщень котеджу з розташуванням меблів, кухонного обладнання, сантехнічного обладнання та декоративних елементів.
5	Тема 5. Графічна робота № 4 «Кольорова схема інтер'єру».	2/4	На основі отриманого зразка кольору стіни підібрати колір стелі, підлоги, штори та крісла. Виконати дві схеми на основі нюансних та контрастних відносин
Змістовний модуль 2. <u>Загальні питання проектування інтер'єрів дитячої кімнати.</u>			
11	Тема 6. Ескізний проєкт інтер'єру дитячої кімнати (для немовляти, підлітка, близнюків).	6/16/15	Виконуються три клаузури: клаузура планувального рішення дитячої кімнати, клаузура образного рішення та клаузура перспективного рішення. Для виконання завдання треба зробити не менше трьох-чотирьох варіантів.
12	Тема 7. Виконання креслень планів і розгорток стін. Побудова перспективи..	10/10	Креслення плану підлоги, експлікації до плану, план розгорток стін в масштабі.
13	Тема 8. Виконання проєкту начисто. (планшет 80 x 80 см), олівець, акварель, лайнер. Склад проєкту: План підлоги М1:50, план стелі М1:50, розгортки стін М 1:25, перспективне зображення концепція проєкту	11/10	Виконання креслень на планшеті, розміщення експлікацій і розмірних ліній, обводка, оформлення в техніці акварельної відмивки.

ФОРМАТ СЕМЕСТРОВОГО КОНТРОЛЮ

Формою контролю є екзаменаційний перегляд. Для отримання оцінки екзамену необхідно пройти рубіжні етапи контролю у формі поточних перевірок процесів практичної та самостійної роботи та регулярності відвідування занять.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Національна	Бали	ECTS	Диференціація А (внутрішня)	Національна	Бали	ECTS
відмінно	90–100	A	A+ 98–100	задовільно	64–74	D
			A 95–97		60–63	E
			A- 90–94	незадовільно	35–59	FX
добре	82–89	B		незадовільно (повторне проходження)	0–34	F
	75–81	C				

ПРАВИЛА ВИКЛАДАЧА

На проведення занять з дисципліни «Основи ергономіки та проектування інтер'єрів і меблів» розповсюджуються загальноприйняті норми і правила поведінки Вищої школи. Під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, будь то занадто гучне спілкування, вільне пересування аудиторією чи користування мобільним телефоном. З боку викладача вітається активна участь здобувача і його власна думка в обговоренні актуальних питань сучасної проектної культури, наукових версій і творчих концепцій, дизайнерських трендів тощо. У разі відрядження, хвороби або іншої важливої причини, викладач має право перенести заняття на інший день за умови узгодженості з адміністрацією деканату та існуючим розкладом занять. Про дату, час та місце проведення занять викладач інформує здобувачів через старосту групи.

ПРАВИЛА СТУДЕНТА

Під час занять здобувач повинен обов'язково вимкнути звук мобільних телефонів. За необхідності він має право на дозвіл вийти з аудиторії (окрім заліку або екзамену). Вітається власна думка з теми заняття, яка базується на аргументованій відповіді та доказах, зібраних під час практичних або самостійних занять.

ПОЛІТИКА ВІДВІДУВАНOSTІ

Недопустимі пропуски занять без поважних причин (причини пропуску мають бути підтверджені необхідними документами або попередженням викладача). Не вітаються запізнення на заняття. Самостійне відпрацювання обраної теми з дисципліни «Основи проектування інтер'єрів та меблів» відбувається в разі відсутності здобувача на заняттях з будь-яких поважних причин.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Здобувачі зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності (у своїх доповідях, у концептуальному рішенні проектної пропозиції тощо). Жодні форми

порушення академічної доброчесності не толеруються. Для виконання практичних завдань заборонено використовувати штучний інтелект. Здобувач, який без поважних причин (хвороба, або причини, узгоджені з деканом факультету), не набрав необхідну кількість балів хоча б по одному з завдань модулю, отримує 0 балів, в цьому випадку йому не зараховують увесь модуль. Неприбуття здобувача на проміжний контроль у встановлений термін без поважних причин оцінюється нульовим балом (0 балів). Повторний перегляд теми (елементу модуля) в цьому випадку не дозволяється.

Додаткові дні звітності встановлюються викладачем (узгоджуються на засіданні кафедри) в кінці першого, другого і третього місяців семестру для здобувачів, що пропустили контрольну атестацію з поважних причин, підтверджених документально, і таких, що мають направлення від декану факультету. Здобувачі, які мають заборгованість не з поважної причини, мають ліквідувати її тільки протягом залікового тижня семестру.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційного перегляду. Для допуску до екзаменаційного перегляду з дисципліни необхідно отримати не менш 60 рейтингових балів. Під час екзаменаційного перегляду здобувач може отримати від 1 до 10 балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, складає 100 балів в межах виконаної програми курсу.

Якщо під час рубіжного контролю здобувач відсутній, він втрачає право отримати бали за проєкт. Наступним кроком рубіжного контролю є отримання хвостівки із вказаною датою перездачі проєкту.

Корисні посилання: <https://законодавство.com/zakon-ukrajiny/stattya-akademichna-dobrochesnist-325783.html>

<https://saiup.org.ua/novyny/akademichna-dobrochesnist-shho-v-uchniv-ta-studentiv-na-dumtsi/>

РОЗПОДІЛ БАЛІВ

Тема	Форма звітності	Бали
1-4	Поточний контроль	0–45
5-8	Поточний контроль	0–45
	Екзаменаційний перегляд	10
	Всього балів	100

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Бали			Критерії оцінювання
	0–20	0–40	
A+	20	40	Студент в повному обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, проявив креативне мислення при виконанні завдань, логічно обґрунтував послідовність виконання необхідних завдань, професійно виконав усі етапи завдання, додатково брав участь у доповіді конференції з обраної теми.
A	17–19	37–39	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми. Графічна подача акуратна, професійна, без помилок.
A-	16	36	Студент в повному обсязі опанував матеріал теми, подача акуратна, без помилок.
B	12–15	32–35	Студент добре опанував обсяг матеріалу практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав усі поставлені завдання, але при цьому робота має незначні недоліки.
C	8–11	22–31	Студент в цілому добре опанував матеріал практичного та самостійного курсу, творчо та якісно виконав більшість

			поставлених завдань, але виконана робота має суттєві недоліки.
D	4–7	10–21	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має значні недоліки (відсутність концепції, творчого підходу, неякісна графічна подача проекту тощо).
E	1–3	1–9	Студент в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та самостійного курсу, вирішив в цілому основні поставлені завдання, але виконана робота має багато значних недоліків (відсутність змістовного аналізу аналогів, обґрунтування концепції завдання, помилки в обробці графічного матеріалу, несвоєчасна подача виконаної роботи на екзамен без поважної причини тощо).
	0	0	Пропуск рубіжного контролю

СИСТЕМА БОНУСІВ

Передбачено додаткові бали за активність студента під час практичних занять (3), виступ на конференції за темою проекту (3–5).

КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ, ЯКІ МАЮТЬ БУТИ СФОРМОВАНІ В РЕЗУЛЬТАТІ ОСВОЄННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Заплановані результати освоєння дисципліни (компетенції)	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 06. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 09. Здатність зберігати та примножувати культурно-мистецькі, екологічні, моральні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя. 10. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	02. Здатність здійснювати формоутворення, макетування і моделювання об'єктів дизайну. 06. Здатність застосовувати у проєктно-художній діяльності спеціальні техніки та технології роботи у відповідних матеріалах (за спеціалізаціями).
Програмні результати навчання	

	01. Застосовувати набуті знання і розуміння предметної області та сфери професійної діяльності у практичних ситуаціях. 06. Усвідомлювати відповідальність за якість виконуваних робіт, забезпечувати виконання завдання на високому професійному рівні. 11. Розробляти композиційне вирішення об'єктів дизайну у відповідних техніках і матеріалах. 16. Враховувати властивості матеріалів та конструктивних побудов, застосовувати новітні технології у професійній діяльності.
--	--

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативна:

1. ДСТУ БА.2.4-7:2009 Правила виконання архітектурно-будівельних робочих креслень.
2. ДСТУ ISO 6385-99. Ергономічні принципи проектування робочих систем. - К.: Держстандарт України, 1999.
3. ДСТУ ISO 8995-2003. Принципи зорової ергономіки. Освітлення робочих систем усередині приміщень (ГОСТ ISO 8995-2002, IDT). - К.: Держстандарт України, 2003.
4. ДСТУ 3943-2000. Дизайн і ергономіка. Склад, виклад та зміст документації. - К.: Держстандарт України, 2000.
5. ДСТУ 3944-2000. Дизайн і ергономіка. Правила виконання дизайн-ергономічних робіт під час розроблення та поставлення продукції на виробництво. К.: Держстандарт України, 2000.
6. ДСТУ 3899-99 Дизайн і ергономіка. Терміни та визначення
7. ДСТУ 4055-2001 Дизайн і ергономіка. Номенклатура дизайнових та ергономічних показників якості продукції виробничо-технічного призначення

Базова:

1. Байцар-Артеменко Методичні вказівки до практичної роботи «Обміри фрагменту будівлі» з дисципліни «Архітектурне проектування» для студентів напрямку 6.060.102 «Архітектура».Рівне:НУВГП, 2021.
URL:<https://ep3.nuwm.edu.ua/3918/1/03-06-04.pdf> (дата звернення 25.07.2026)
2. Бондаренко І., Бондаренко Б. Діалог матеріалів: особливості застосування в дизайні житлових інтер'єрів у стилістиці лофт.Актуальні питання гуманітарних наук: / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомря]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2025. – Вип. 94. Том 1. – 296 с. – С.123-128
3. Веретільник Т.І., Мисник Л.Д.. Основи теорії кольору. Навчально-методичний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавра спеціальності 186 “Видавництво та поліграфія” М-во освіти і науки України, Черкас. держ. технол. ун-т. Черкаси : ЧДТУ, 2020. 130 с.
4. Голобородько В.М. Основи ергономічного проектування захватних частин інструментів. – метод. Рекомендації до практичної роботи з ергономіки– Харків, ХДАДМ, 2021. – 26 с. (електронна версія)
5. Етвуд Ребекка. Як зробити дім яскравішим: натхнення і практичні поради. Київ: ArtHuss, 2020. 272 с.
6. Дженіфер Отт. 1000 ідей поєднування кольорів . Київ: ArtHuss, 2022. 285 с.
7. Лаптон, Філіпс. Основи. Графічний дизайн 04. Київ: ArtHuss, 2020. 180с.

8. Кривуц С.В. Вища освіта дизайнера в умовах воєнного стану: стратегічні напрямки, підходи, методи. // Культуротворчий потенціал сучасної освіти : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 1 вересня – 12 жовтня 2025 року. Львів – Торунь : Liha-Pres, 2025. С.28-30.
9. Северин В.Д. Сучасні технології освітлення предметно-просторового середовища / В.Д. Северин // Матер. міжвуз. наук.-практ. семінару «Філософія в аксіосфері глобалізуючого соціуму». Харків, НАУ «ХАІ», 21 лист. 2025. С. 154-156. DOI: 10.5281/zenodo.18040264 URL: <http://www.khai.edu>

Допоміжна:

1. Bradbury D. Mid-Century Modern Design: A Complete Sourcebook. Лондон: Thames&Hudson, 2020. 544 с.
2. Босий І.М. Критика концепції формування житлового середовища-трансформера в карикатурах Вільяма Хіта Робінсона. V Міжнародна науково-практична конференція «MODERN SCIENCE: TRENDS, CHALLENGES, SOLUTIONS» (11-13.12.2025 року), Ліверпуль, Великобританія. 2025. С. 595-599. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/12/MODERN-SCIENCE-TRENDS-CHALLENGES-SOLUTIONS-11-13.12.2025.pdf>
3. Новосельчук Н.Є. Дизайн інтер'єру: навч. посіб. Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. 165 с.
4. Папанек В. Дизайн для реального світу. Екологія людства та соціальні зміни. Київ: ArtHuss, 2020. 480 с.
5. Сьомка С. В. Основи дизайну архітектурного середовища. Київ: Ліра-К., 2019. 215с.
6. Харпер К. Стили інтер'єру . Київ: ArtHuss, 2020. 180 с.
7. Норман Дональд. Емоційний дизайн. Чому ми любимо (або ненавидимо) речі довкола нас. Київ: ArtHuss, 2022. 380 с.
8. Джодідо Філіпп. Cabins. Париж: Taschen, 2018. 640с.